وزیر نیرو: کشت جایگزین برای حل مشکل کم آبی در اولویت قرار گیرد

[illegible]

به گزارش ایرنا، رضا اردکانیان شامگاه پنجشنبه در نشست کارشناسی و سیاستگذاری آب و انرژی استان فارس در شیراز افزود: اگر ما شیوه مصرف خود را اصلاح نکنیم، تامین آب‌های جدید هم مشکلی از ما حل نخواهد کرد.

وی اظهار کرد: پرداختن به تامین آب‌های جدید، زمان را از ما خواهد گرفت و با افزایش جمعیت و تقاضا مشکلات ما در آینده نزدیک پیچیده تر خواهد شد.

وزیر نیرو گفت: با افزایش سطح آگاهی مصرف کنندگان در بخش شرب، بهداشت، کشاورزی و صنعت به سمتی خواهیم رفت که بتوانیم حقابه‌های

زیست محیطی را به میزان کافی تدارک ببینیم و وظایف قانونی خود را انجام دهیم.
وی ادامه داد: تلاش خواهیم کرد تا با استفاده از فناوری‌های موجود و روش‌های علمی بتوانیم ضمن اینکه کشاورزانمان توانمند بمانند با محدویت منابع آبی تامین مواد غذایی را هم دنبال کنیم.
اردکانیان با اشاره به برخی از چالش های موجود در حوزه تأمین آب بیان کرد: تلاش برای حل پایدار مشکلات آب استان‌ها بدون باز تعریف راهکارهای جدید دسترسی به آب در اولویت است.
وزیرِ نیرو گفت: خشکسالی و کم آبی در کشور مشهود است ولی اینکه شخصاً از واژه بحران و شرایط بحرانی استفاده نمی‌کنم، به‌خاطر تلقی جامعه از این موضوع است.
وی افزود: تلقی جامعه از اینکه بگوییم شرایط بحرانی است صرفاً معطوف به کم بارشی می‌شود و اینکه چون بارش کم است، شرایط بحرانی است ولی دلایل مهم دیگری وجود دارد که نشان می‌دهد شرایط ما قبلاً نیز بحرانی بوده و الان نیز بحرانی است و به فرض افزایش بارش‌ها، اگر تغییر رویه ندهیم این بحران ادامه خواهد یافت.
وی بیان کرد: اینکه کشاورز ما در استان‌هایی مثل فارس از آب شیرین برای کشت برنج برخلاف سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی استفاده کند ، اینکه کم آبی به ما این مجال را بدهد که به مشکلات بد مصرفی خود توجه کنیم و بپردازیم ولی در یک قرارداد نانوشته، ذهن ما و جامعه به سراغ راه‌های تأمین آب برود ولی به این مسائل توجه جدی نکنیم همگی علامت بحران است.
اردکانیان با بیان اینکه وزارت نیرو مسئول تأمین آب است و بایستی هم به باروری ابرها، هم به آب‌های ژرف و هم به شیرین کردن آب دریا بپردازد و هرجا اقتضا کرد و ضرورت داشت به بحث‌های کلان انتقال آب نیز بپردازد، گفت: با طرح این مسائل نباید ذهن ما از توجه جدی به بخش سخت مساله که بد مصرفی آب و برق است دور بماند.
وی به تشکیل کارگروه ملی سازگاری با کم آبی در کشور اشاره و اضافه کرد: اگر از واژه بحران استفاده نمی‌کنم و اسم این کارگروه ملی را که خیلی هم جدی هست کارگروه سازگاری با کم آبی گذاشته‌ایم به این خاطر است که بایستی کار فرهنگی نیز در این زمینه انجام شود.
وزیر نیرو کرد: در نخستین گام در حال تأمین ۴۰۰ الی ۵۰۰ میلیارد تومان منابع مالی از خارج دولت هستیم و این اعتبار از محل صنایع فولاد کشور برای حل مشکل کشاورزان منطقه اصفهان و حل پایدار مسئله کم آبی در شرق این منطقه با همین فرایند تأمین می‌شود.
اردکانیان به کاهش ۴۰ درصدی بارش‌ها نسبت به سال گذشته اشاره کرد

و گفت شیوه مصرف ما نیاز به بازنگری جدی دارد تامین آب‌های جدید بدون اصلاح شیوه‌های مصرف کارساز نخواهد بود ادامه این روند مشکلات ما را در آینده نزدیک پیچیده‌تر خواهد کرد
وزیر نیرو اظهار کرد: میزان بارندگی‌های فعلی کشور نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش ۴۰ درصدی داشته است. ما حتی اگر همین میزان کاهش را هم نداشتیم باز مشکل باقی بود چرا که شیوه مصرف ما نیاز به یک بازنگری جدی دارد. ما از حیث استفاده از منابع زیست محیطی به ویژه آب بدمصرف هستیم و باید از این فرصت خشکسالی استفاده کنیم تا از این بد مصرفی فاصله بگیریم.
استاندار فارس نیز در این نشست با بیان این که هم اینک چهار سد در این استان نیازمند تکمیل است، کمک وزارت نیرو در زمینه اختصاص منابع اعتباری این طرح ها را خواستار شد.
اسماعیل تبادار افزود: در صورت تکمیل این طرح های سدسازی، دست کم ۸۰۰ میلیون مترمکعب آب به حجم ذخایر آبی استان افزوده می شود.
استاندار فارس گفت: با وجود همه مشکلات مالی فراروی دولت، انتظار داریم با تخصیص به موقع اعتبارات تنگناهای فراروی سازمان های تامین آب و انرژی در فارس برطرف شود.
تبادار در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به مشکلات استان فارس در زمینه کم آبی و خشکسالی گفت: اهداف بزرگی در زمینه اصلاح روند مصرف آب در فارس دنبال می‌شود؛ ما اگر سال آینده ۳۰۰ میلیون متر مکعب هم کمتر از امسال مصرف کنیم معتقدیم سیاستگذاری ها رو به اصلاح بوده است.
وی شمار چاههای مجاز فارس را ۷۵ هزار حلقه اعلام کرد و گفت: باید در این زمینه سیاستگذاری شود و با کنتورهای حجمی مصرف و استحصال آب کنترل شود.
استاندار فارس با اشاره به اینکه فارس استان کشاورزی است اظهار کرد: همه تلاش‌ها معطوف به آن است که ۱۰ درصد در مصرف آب کشاورزی صرفه جویی شود؛ در این صورت ۷۰۰ میلیون متر مکعب در مصرف صرفه جویی می‌شود.
رضا اردکانیان وزیر نیرو روز پنجشنبه در آغاز سفری ۲ روزه به استان فارس، طرح های آب و فاضلاب ، برق و انرژی در شهرستان های استهبان، داراب و جهرم را افتتاح و از روند ساخت سد هایقر فیروزآباد بازدید کرد.
وزیر نیرو روز جمعه در دومین روز سفر به استان فارس طرح های آب و فاضلاب در شهرستان های سپیدان و آباده را افتتاح کرد.

معاون وزیر جهاد کشاورزی: بهره‌وری آب کشاورزی سالانه شش درصد افزایش یافته است

معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی تاکید کرد: یکی از کلیدهای رونق صادرات محصولات گلخانه‌ای، کنترل بهداشتی و مدیریت عوامل خسارت‌زا در این محیط‌ها از سوی سازمان حفظ نباتات است.

عباس کشاورز معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی در سومین روز از سی و هشتیمن سمینار سالانه حفظ نباتات در یزد گفت: با توجه به محدودیت آب در کشور، تولید باید به محیط های کنترل شده و گلخانه ها منتقل شود و مدیریت عوامل خسارت زا در محیط های کنترل شده به لحاظ رطوبت، حوادث و سایر موارد با فضای باز قابل مقایسه نیست و پیچیده است.

وی با بیان این که تولید محصولات جالیزی و بخشی از باغبانی باید در گلخانه ها انجام شود، اظهار داشت: ما به مدیریت جدید برای نظام های جدید تولید و سلامت محصولات نیاز داریم.

معاون وزیر جهاد کشاورزی افزود: دستور رییس جمهوری به وزیر جهاد کشاورزی این است که سلامت محوصلات ارتقا یابد و بنابراین باید یک گروه ویژه در سازمان حفظ نباتات برای کنترل بهداشتی و رصد سلامت و کیفیت محصولات داشته باشیم.

کشاورز با بیان اینکه اینکه تغییرات شرایط اقلیمی، خشکسالی و جایگزینی محصولات آب بر با گیاهان جدید و مناسب، سیکل عوامل اکولوژی خسارت زا به لحاظ آفات و بیماری‌ها و علف‌های هرز را تغییر می‌دهد، تصریح کرد: ما باید آماده برای نسخه های جدید کشاورزی باشیم و انتظار داریم سازمان حفظ نباتات و سازمان تحقیقات با شرایط جدید همراه شوند.

وی وضعیت امنیت غذایی کشور را خوب ارزیابی کرد و افزود: ظرف چهار سال اخیر با اقدامات صورت گرفته در بخش کشاورزی، ۸۰ درصد پروتیین در داخل تولید می شود در حالی که این عدد در سال ۹۱ و ۹۲، ۵۴ درصد بود.

معاون وزیر جهاد کشاورزی ادامه داد: تکیه ما بر بهره وری در بخش کشاورزی است، زیرا بهره وری موجب توسعه کشاورزی و تقویت توانمندی های تولید کنندگان می شود.

کشاورز اعلام کرد: ظرف چهار سال اخیر، سالانه ۶ درصد بهره وری آب کشاورزی افزایش یافته و کشاورزی به رشد پایداری رسیده، اما نباید به این وضع راضی باشیم و برای تولید کیفی و کمی محصولات با توجه به کمبود آب، تلاش کنیم.

وی اضافه کرد: ما از گردنه بحران آب ظرف حداکثر شش سال آینده باید عبور کنیم و در این راستا، تدابیر، سیاست ها و نقشه راه تهیه شده و آمادگی ما برای تحولات در بخش کشاورزی از جمله در زمینه مدیریت عوامل خسارت زا بسیار مهم است.

تدبیر وزارت نیرو برای مدیریت منابع آب

یکی از مشکلات اصلی کشور مساله بحران آب است به همین دلیل وزیر نیرو وعده داده تا نهایتا در ماه‌های آتی سند آمایش آب محور برای حوضه‌های آبریز کشور جهت مدیریت درست و دقیق منابع آب در این حوضه‌ها تهیه شود، موضوعی که شاید مدت‌ها قبل باید به آن توجه ویژه می‌شد.

به گزارش اگروفودنیوز، تاکنون بسیاری از تصمیم هایی که در کشور اخد و اجرایی می شد بدون در نظر گرفتن وضعیت منابع آبی بود که همین مساله نیز موجب شد تا توسعه نامتوازن در ایران استقرار یابد و زمینه خشک شدن تالاب‌ها و رودخانه‌های کشور فراهم شود البته از دو سال قبل سند آمایش آب محور با کمک گرفتن از سند آمایش سرزمین استانی تهیه شده اما کاستی هایی وجود دارد که وزیر نیرو دولت دوازدهم وعده سر و سامان دادن اوضاع را داده است.

وزارت نیرو به عنوان متولی بحث آب در کشور، به دلیل فقدان سند بالادستی مدون و کارآمد، همواره در مباحث تخصیص، انتقال و نحوه بهره برداری از منابع آبی در کشور با چالش هایی مواجه بوده است که عمده آن به دلیل فقدان طرح آمایش سرزمین و همینطور لزوم هماهنگی های پیچیده، وقت گیر و گاه مانع تراش با سایر دستگاه ها است که این نیز خود می تواند از همان فقدان سند بالادستی متقن و

متفق ناشی شده باشد.

وضوع آمایش سرزمین، هماهنگی با سایر داستگاه ها و پافشاری بر موضوعی مانند آب، نه فقط مسئله وزارت نیرو یا جهاد کشاورزی، بلکه موضوع کشور، دولت و همه دستگاه های آن است چراکه تبعات اقدامات نادارست برای تمام دستگاه های دولت و مردم است.

همین مساله نیز موجب شده تا وزیر جدید یکی از مهم تیرین اولویت های خود را تدوین سند آمایش آب در نظر بگیرد و قطعا با اجرای سیاست های درست این سند می توان بسیاری از مشکلات را برطرف کرد.

نمایشگاه تخصصی صنایع غذایی ایران از ۲۴ بهمن در بغداد برگزار میشود

چهارمین نمایشگاه تخصصی جمهوری اسلامی ایران در بغداد پایتخت کشور عراق از تاریخ ۲۴ الی ۲۷ بهمن ماه ۱۳۹۶ در محل دائمی نمایشگاه بین المللی همزمان با دومین نمایشگاه ماشین آلات خطوط تولید برگزار میشود .

به گزارش اگروفودنیوز چهارمین دوره این نمایشگاه در بخش های صنایع غذایی و کشاورزی , ساختمان و خدمات فنی و مهندسی , مبلمان اداری و لوازم خانگی , نفت ،گاز و پتروشیمی , آرایشی و بهداشتی ,

پزشکی و دارویی , آب و برق همزمان با دومین نمایشگاه ماشین آلات خطوط تولید برگزار میشود .

مشاور وزیر نیرو: الگوی کشت باید متناسب با سازگاری محیط و آب هر منطقه‌ای تعیین شود

مشاور وزیر نیرو گفت: الگوی کشت باید متناسب با سازگاری محیط و آب هر منطقه‌ای تعیین شود.

محمدتقی توکلی در گفت‌وگو با خبرنگار اظهار کرد: سیاست جهاد کشاورزی باید بیشتر تولید محصولات استراتژیک یا اساسی باشد.

وی با بیان اینکه وزارت جهاد کشاورزی هشت محصول را در برنامه‌هایش هدف‌گذاری کرده تا در کشور تولید شود، اضافه کرد: در برخی مناطق باید متناسب با سازگاری محیط و آب، الگوی کشت تعیین شود.

توکلی تاکید کرد: چنانچه جهاد کشاورزی الگوی کشت ارائه دهد و کشت جایگزین اقتصادی را به کشاورز معرفی و آنها را حمایت کند قطعاً ظرفیت منابع آب متناسب با اهداف تولید کشاورزی و تأمین امنیت غذایی خواهد شد.

مشاور وزیر نیرو گفت: چنانچه سیاستی اعلام شود و هیچ عملی برای

حمایت از کشاورز و یا کشت جایگزین و اقتصاد کشاورز تأمین نشود، فرد به خودی خود به دنبال مدیریت مزرعه می‌رود و هر محصولی برایش اقتصادی‌تر خواهد باشد و از کشت هندوانه و برنج گرفته تا صیفی‌جات که آبدوست هستند تولید می‌کند.

وی با اشاره به اینکه متأسفانه در استان کشت صیفی‌جات، برنج و هندوانه زیاد است و این الگوی کشت منطقه لرستان نیست، تاکید کرد: باید جهاد کشاورزی برنامه‌ریزی و حمایت لازم را از کشاورز داشته و در کنار این قشر باشد تا بتواند از سیاست‌های کلان این بخش که تأمین امنیت غذایی برای کشور بوده را عملیاتی کند.

توکلی گفت: در این راستا از منابع آب به صورت بهینه استفاده و جلوی هدرروی و استفاده غیراصولی آب را بگیرد، در غیر این صورت این داستان خود به خود با از بین رفتن منابع آب و پایین آمدن کیفیت محصول به پایان می‌رسد که البته لطمه بزرگی به بخش آب منطقه وارد خواهد شد.

---

۱۲ ماده غذایی که به پاکسازی کبد کمک می‌کند

در این مقاله قصد داریم در مورد برخی از عملکردهای مهم کبد، فاکتورهای خطر برای کبد ناسالم و بهترین غذاها برای حفظ سلامتی کبد صحبت کنیم

مجله سلامت نوشت: «کبد یکی از اعضای مهم و ضروری برای سلامت بدن است. بدن برای حذف سموم، تجزیه هورمون ها، پاکسازی خون، هضم چربی و ذخیره سازی مواد معدنی و ویتامین های ضروری به کبد نیاز دارد. علاوه بر این، کبد یکی از اندام های پرکارکرد در بدن محسوب می شود. از آنجایی که این روزها تعداد آلاینده‌ها و سموم در هوا و غذاها افزایش یافته است، بدن برای خلاص شدن از شر آن ها به کبد نیاز دارد.

عملکرد کبد:

تجزیه هورمون ها و داروها

حذف گلبول های قرمز قدیمی

تولید پروتئین های ضروری

تنظیم ترکیب خون

حذف سموم از جریان خون

ذخیره سازی ویتامین A، آهن و مواد معدنی

و …

مشکلات احتمالی کبد:

برای این که کبد بتواند به درستی در بدن کار کند باید در شرایط بهینه قرار گیرد. متاسفانه بیشتر افراد اهمیت داشتن یک کبد سالم را به درستی درک نمی کنند. علاوه بر این، بیشتر افراد مشکلاتی همچون سیروز کبدی را نمی شناسند و به آن توجهی نمی کنند. سیروز کبدی ناشی از الکل، یک بیماری حاد و جدی است اما الکل تنها علت ایجاد این بیماری نیست. بیماری های کبدی ممکن است از موارد دیگری همچون سوء تغذیه مزمن، داروهای خاص، قرار گرفتن در معرض مواد شیمیایی، خوردن غذاهای خام دریایی یا مصرف تنباکو نشات گرفته باشد. بر اساس گفته متخصصان موارد زیر می‌تواند به کبد آسیب وارد کند:

شکر

تمامی قندهای ساده که در غذاهای فراوری شده به وفور یافت می شود باعث آسیب رساندن به کبد می شوند.

مکمل های گیاهی

برخی از مکمل های گیاهی اگر با احتیاط و مشورت با متخصص مصرف نشوند ممکن است برای کبد مضر باشند.

نوشابه

نوشابه می تواند خطر توسعه بیماری های کبدی را افزایش دهد.

استامینوفن

مصرف زیاد این دارو به کبد آسیب وارد می کند.

چربی‌های ترانس و الکل

چربی های ترانس و الکل برای کبد مضر هستند.

۱۲ ماده غذایی که به سلامت کبد کمک می کنند:

خوب حالا که اهمیت کبد را می‌دانید بهتر است با غذاهایی آشنا شوید که برای کبد مفید هستند.

بادام

همانطور که می دانید این ماده منبع غنی از ویتامین E است می تواند در برابر بیماری کبد چرب از بدن محافظت کند. بادام و سایر آجیل ها برای سلامت قلب نیز مفیدند.

موز

موز سرشار از پتاسیم است و همین امر باعث می شود در بیشتر رژیم های غذایی گنجانده شود. موز به هضم کمک می کند و همچنین به کبد در حذف سموم از بدن کمک می‌کند.

بلوبری

بلوبری حاوی مواد مغذی (پلی فنول) است که در برابر بیماری کبدی

از بدن محافظت می کند. سایر مواد غذایی که پلی فنول دارند شامل شکلات تلخ، زیتون و آلو هستند.

کلم بروکلی

کلم بروکلی نیز مزایای زیادی برای بدن دارد. این سبزی یکی از موارد خوب برای کبد محسوب می شود.

قهوه

مزایای قهوه اغلب مورد بحث قرار می گیرد. مطالعات انجام شده نشان می دهد دو الی سه پیمانه از قهوه در روز می تواند خطر ابتلا به سرطان کبد را کمتر کند.

چای سبز

چای سبز سرشار از کاتچین است و می تواند از سرطان های مختلفی همچون سرطان کبد پیشگیری کند. البته باید مد نظرتان باشد که مصرف بی رویه چای سبز ممکن است برای کبد مضر باشد.

گیاهان

گیاهان و ادویه های مختلفی می توانند برای کبد مفید باشند. دارچین، زیره سبز، پودر کاری، ارگانو، رزماری و مریم گلی برای سلامت کبد عالی هستند.

جوی دوسر

جوی دوسر حاوی فیبر است و همین امر باعث می شود بیشتر سیر شوید. تحقیقات نشان می دهد این ماده به کاهش وزن کمک می کند و خطر ابتلا به بیماری های کبدی را کاهش می دهد.

سبزیجات خام

خوردن سبزیجات خامی همچون چغندر، کلک بروکسل، هویج، گل کلم، خیار و سبزیجاتی با برگ سبز برای سلامت کبد مفید است.

اسفناج

اسفناج سرشار از آنتی‌اکسیدان هاست و به کارکرد بهتر کبد کمک می کند.

سیب‌زمینی شیرین

سیب‌زمینی شیرین یکی از موادی است که پتاسیم خوبی دارد. در حقیقت، یک عدد سیب زمینی شیرین متوسط ۷۰۰ میلی گرم پتاسیم دارد. همچنین این ماده سرشار از فیبر است.

آب

هیچ لیستی بدون وجود آب کامل نخواهد بود. آب یک ماده عالی برای کبد است. این ماده علاوه بر این که به کبد کمک می کند سموم را دفع کند. شما را برای مدت زمان طولانی تری سیر نگه می‌دارد.

یک استاد دانشگاه:ایران به دلیل سوءمدیریت در منابع آب در حال تبدیل شدن به بیابان مطلق است

یک کارشناس کشاورزی با بیان این که کشور ما به دلیل سوءمدیریت در حال تبدیل شدن به بیابان مطلق است، گفت: در کشور بحران آب نداریم بلکه مشکل مدیریت منابع آب وجود دارد.

مظاهری شنبه شب در نشست کشاورزی، شاهراه اقتصاد مقاومتی با بیان این که در سال های گذشته، فاجعه در بخش کشاورزی کشور رخ داده است، افزود: ایران که زمانی صادرکننده محصولات کشاورزی بود، امروز به واردکننده تبدیل شده است.
این کارشناس کشاورزی اضافه کرد: از زمانی که نفت در ایران کشف شد، وضعیت اقتصادی رو به قهقرا گذاشت و جامعه دچار مصرفزدگی شد.
وی ادامه داد: تقسیم زمین های کشاورزی پس از اصلاحات ارضی در دهه ۱۳۴۰ خورشیدی باعث شد که زمین های کوچک کشاورزی برای روستاییان صرفه اقتصادی نداشته و آنها به تدریج به شهرها مهاجرت کنند.
مظاهری با بیان این که منابع آب و خاک کشور دچار آسیب شده است، ادامه داد: اصلاح این منابع به صدها سال زمان نیاز دارد.
این استاد دانشگاه با تاکید بر این که در کشور بحران آب نداریم بلکه مشکل مدیریت منابع آب وجود دارد، گفت: کشاورزی ما سنتی و قدیمی است.
این کارشناس کشاورزی یادآور شد: زمانی که بحث مدرن سازی کشاورزی مطرح می شود، توسعه محصولات تراریخته و دستکاری شده ژنتیک مورد توجه قرار می گیرد که مشکلات ساز خواهد شد.
مظاهری با بیان این که ما در بخش آموزش کشاورزی دچار ضعف و مشکل هستیم، افزود: کشور ما به دلیل سوءمدیریت در حال تبدیل شدن به بیابان مطلق است.
وی ادامه داد: در صورتی که وضعیت منابع آبی و کشاورزی دچار معضل شود، در دهه های آینده با بحران غذایی و امنیتی مواجه خواهیم شد.
این کارشناس کشاورزی اضافه کرد: بسیاری از گونه های دامی ما در دنیا شناخته شده، نیستند، این در حالی است که گاهی مسئولان به سراغ وارد کردن دامهای اروپایی می روند که با شرایط طبیعی ایران، سازگاری ندارند.
امسال ۱۰ گروه اصلی و پنج گروه فرعی در مساحتی بیش از ۱۳ هزار متر مربع شامل ۱۰۰ ماهنامه، ۵۴ هفته‌نامه، ۳۰ دوهفته نامه،۲۰

دوماهنامه، ۵۲ فصلنامه، بیش از ۱۱۵ رسانه برخط (خبرگزاری و پایگاه خبری)، ۷۰ رسانه غیرسراسری (محلی، منطقه‌ای و استانی) و بیش از ۶۰ روزنامه و موسسه مطبوعاتی در بیست وسومین نمایشگاه مطبوعات و خبرگزاری ها حضور دارند.
همچنین بیش از ۸۰ رسانه در گروه سیاسی و اقتصادی، ۸۰ رسانه فرهنگی و هنری، بیش از ۸۰ غرفه در گروه تخصصی، ۳۰ غرفه در گروه خانواده و ۲۰ غرفه در گروه دین و اندیشه در این رویداد بزرگ رسانه ای حضور دارند.
امسال همچنین علاوه بر ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها و برخی خانه‌های مطبوعات استانی، بیش از ۵۵ رسانه استانی، منطقه‌ای و محلی با مساحتی حدود یکهزار متر مربع در نمایشگاه حضور یافته اند.
در نمایشگاه امسال علاوه بر حضور مهمانان داخلی و اصحاب رسانه کشور، روزنامه نگارانی از چهار قاره جهان به نمایشگاه مطبوعات می آیند.

متهمان اصلی بحران در منابع آبی ایران؛ تغییر اقلیم یا سد سازی

وضعیت نگران کننده منابع آبی کشور که برخی از آن با عنوان «ورشکستگی » نام می برند ، در زمان حاضرمهمترین چالش این روزهای محیط زیست ایران محسوب می شود . براساس هشدار رییس سازمان حفاظت محیط زیست، ۷۰ درصد مشکلات کشور از آب است و بی توجهی به بحران

آب ایران را نابود خواهد ساخت.

به گزارش ایرنا، زنگ خطر منابع آبی ایران از مدت ها پیش نواخته شده و حتی مسئولان رده بالای کشور بارها نسبت به بروز خشکسالی و جنگ آب در سطح منطقه هشدار داده اند. از طرفی تغییرات اقلیمی نیز تهدید بزرگ زمین در قرن بیست و یک است. در این باره «محمود نکوئی مقدم» دبیر علمی همایش بین‌المللی تغییرات اقلیمی و نظام سلامت به تازگی عنوان کرد: تغییرات اقلیمی یکی از بزرگ ترین تهدیدات سلامت انسان ها در قرن بیست و یکم است و این تهدیدات در حوزه سلامت و رفاه مردم بیشتر نمود پیدا می کند و اثرات زیانبار آن می تواند تهدیدی برای دستیابی به توسعه پایدار در جوامع باشد.
به گفته کارشناسان محیط زیست، تغییرات اقلیم جهانی و مدیریت نادرست انسان بر طبیعت، دو عامل تهدید کننده منابع و ذخایر آبی ایران به شمار می روند. افزایش جمعیت، توسعه ناپایدار کشاورزی و صنایع، عدم مدیریت آب های سطحی، هدررفت بالای آب در شبکه های انتقال به دلیل فرسودگی تاسیسات، الگوی نادرست مصرف خانگی و مدیریت ناصحیح سدسازی، مهمترین دلایل انسانی بحران در منابع آبی ایران هستند.
«پرویز کردوانی» جغرافیدان و پدر علم کویرشناسی ایران در گفت وگو با پژوهشگر ایرنا ضمن تشریح وضعیت منابع آبی ایران، از میزان تاثیر تغییرات آب و هوایی جهان و اقدامات انسانی بر الگوی بارش ها و ذخایر آبی سخن گفت.
مشروح دیدگاه های کردوانی در ادامه آمده است:

جهان در خطر تغییر اقلیم

تغییر اقلیم در جهان یکی از اصلی ترین دلایل کم آبی در کشور است. منابع آبیِ هر کشور مقدار بارشی است که از طریق برف، باران یا تگرگ به سطح آن می ریزد که این میزان به طور معمول ثابت است. اما از زمانی که کره زمین گرم شده و سال به سال نیز گرمتر می شود، به دلیل تغییر دمای هوا، بارش در مناطق پربارش بیشتر و در مناطق خشک کمتر شده است.
الگوی بارشی ایران تحت تاثیر تغییر اقلیم، به سمت بی نظمی حرکت می کند. تا پیش از این شرایط، برف منبع خوبی برای شهرها به ویژه تهران بود به ویژه زمانی که از فصل پاییز بارش برف آغاز می شد و تا بهار کم کم آب می شد و منابع را سیراب می کرد اما اکنون با

تغییر شرایط آب و هوایی ابرها حدود ۵۰۰ متر بالاتر رفته و بارش به بخش های بالاتر یعنی مناطق کوهستانی محدود شده است. برای نمونه در دهه های ۲۰ و ۳۰ برف در دشت های مناطق مرکزی کشور مانند گرمسار تا اندازه ای بود که حیوانات برای یافتن غذا به مناطق مسکونی پناه می آوردند در حالی که سال ها است که در دشت ها و مناطق خشک برفی نمی بارد. برعکس در مناطق خشک به دلیل افزایش دما، بارندگی افزایش یافته

این گونه نیست که تغییر اقلیم تنها الگوی بارشی ایران را مورد تاثیر قرار داده باشد بلکه در سایر نواحی کوهستانی جهان مانند کوه های آلپ نیز شاهد تغییراتی هستیم. گرم شدن کره زمین، نظم بارشی و دما را از بین برده است. برای نمونه سه سال دوره خشکسالی و پس از آن هفت سال ترسالی داریم و دیگر زمان بارش ها قابل پیش بینی نیست چون از نظم خاصی پیروی نمی کند.

گرم شدن کره زمین باعث افزایش تبخیر آب و مانع نفوذ آب به زمین شده است. از طرفی رودهایی که تا پیش از آن پس از بارش خروشان شده و طغیان می کردند تا تالاب ها، باتلاق ها و دریاها را سیراب کنند، دیگر آبی برای طغیان ندارند. این ها همگی ناشی از تغییرات اقلیم در جهان است.

سدسازی خوب نیست

سدسازی در اصل، بد نیست بلکه مدیریت نامناسب سد باعث شده تا شرایط اینگونه شود. برای نمونه سد زاینده رود باعث نشد که تالاب گاوخونی خشک شود بلکه این مدیریت نادرست بود که این بلا را سر زاینده رود آورد.

من درباره پروژه های سدسازی ترکیه با خبرگزاری آناتولی ترکیه گفت وگو کردم. عده ای گمان می کنند که سدسازی های کشور ترکیه باعث بروز خشکسالی در ایران خواهد شد اما خیر این گونه نخواهد بود. اگر مدیر باشند، انسان باشند این پروژه ها باعث کنترل آب های سطحی و افزایش منابع آبی خواهد شد. برای مثال در تابستان که بارش ها کمتر می شود، آب دجله و فرات کاهش می یابد اما ساخت سد روی این رودها باعث یکنواختی بهره برداری از آب در طول سال می شود. تنها در زمان پر کردن سد مقداری از آب کاهش می یابد که آن را نیز با مدیریت می توان به پایین دست و مناطق کشاورزی رساند.

ما سد ساختیم تا ماه های کم بارش، آب در اختیار داشته باشیم و آب دهی را یکنواخت کنیم اما اکنون خطرناک ترین تهدیدات در آینده برای ایران به دلیل مدیریت نامناسب همین سدها خواهند بود. در حقیقت سد باعث تشدید وضعیت منابع آبی ایران شد.

زنگ خطر کاهش پوشش گیاهی
کاهش بارش در نخستین تاثیر خود باعث کاهش پوشش گیاهی به ویژه در مناطق کوهستانی می شود. پوشش گیاهی و جنگل ها، مادر رودخانه ها هستند و همچون عروق، به رودخانه ها آبرسانی می کنند. بارش در ارتفاعات پوشیده از جنگل و پوشش گیاهی باعث می شود تا گیاه با ریشه های خود آب را به زمین نفوذ داده و مانع راه افتادن سیل می شود. آبِ در زمین نفوذ کرده نیز مانند چشمه از زمین دوباره بیرون می آید. بنابراین رودهایی در جریان دائمی هستند که چشمه سار داشته باشند.
وضعیت پوشش گیاهی ایران در حال حاضر نگران کننده است. جنگل ها و مراتع ایران به دلیل کاهش بارش و چرای دام در حال از بین رفتنند. بنابراین آب به زمین نفوذ نمی کند و زمین سفت می شود. آب های سطحی پس از هر بارش به صورت سیل و سیلاب راه افتاده و هرآنچه سر راه است، تخریب می کنند.

مدیریت نامناسب؛ عامل تنش در منابع آبی
عوامل طبیعی کاهش بارش را در به خطر افتادن منابع آبی که کنار بگذاریم، به عامل اصلی یعنی انسان می رسیم. مدیریت نادرست منابع آبی مهمترین عامل تنش در منابع آبی ایران است. کاهش پوشش گیاهی در کوهستان باعث راه افتادن گل و لای به سمت مخازن سدها و کاهش عمر آن ها شده است. تا پیش از آن به دلیل طرح های آبخیزداری آب به زمین نفوذ می کرد. با گذر زمان و کاهش بارس، امکان ذخیره آبی کمتر شده است.
سد کرج در حال حاضر شرایط خوبی ندارد. حدود نیمی از مخزن سد کرج از گل و لای پر شده و با گذشت زمان و کاهش بارش، امکان ذخیره آب نیز کمتر می شود. حال بر این شرایط، مدیریت نادرست در سد را اضافه کنیم. به محض افزایش بارش و نگرانی از طغیان سد، دریچه ها باز می شود، آب به سمت خانه ها و زمین ها روانه می شود. در پایین دست سدها مناطق مسکونی، هتل و رستوران ساخته شده است.
انسان مخرب در دشت ها نیز وضعیت نامناسب دیگری به وجود آورده است. به دلیل حفر چاه و بهره برداری فراوان از منابع آبی زیرزمینی، دشت ها نشست کرده اند، بارش به دشت نفوذ نمی کند، سیل در دشت ها سرازیر می شود. این در حالی است که جمعیت روز به روز افزایش می یابد. توسعه روستایی باعث حفر چاه های بیشتر و حذف قنات شد زیرا با قنات نمی شد آب را غارت کرد.
توسعه ناپایدار صنعت و کشاورزی؛ بلای جان منابع آبی
درست استفاده نکردن از منابع آبی، غارت چاه های تجدید شونده بدون

فرصت دهی برای تجدید، توسعه بی رویه کشاورزی و توسعه صنعت اطراف بدون توجه به ذخایر آبی از دیگر چالش های موجود در وضعیت منابع آبی است.
در قانون، اولویت مصرف آب به آب شرب داده شده است در حالی ساخت صنایع کوچک و بزرگ در نزدیکی شهرهای پرجمعیتی مانند اصفهان و یزد که شهرهای کم آبی هستند، باعث تشدید وضعیت آبی در این منطقه شده است. تامین آب صنایع باعث محدودیت در آبرسانی به مناطق مسکونی اطراف شهرها شده است. مهمترین منطقه صنعتی ایران شهر یزد است اما این شهر رودی ندارد. آب های زیرزمینی در این منطقه تاحدی پایین رفته که در عمق بیش از ۲۰۰ متر می توان به آب دست یافت.
صنایع بزرگ مانند گل گهر سیرجان، مس سرچمسه و چادرملو یزد از این دست صنایعی هستند که بخش زیادی از آب منطقه مرکزی را به خود اختصاص داده است. فاضلاب ها را خریدند، آب روستاها را خریدند. الان صنعت داریم اما آب نداریم. تصمیم داریم آب شور از دریای عمان به مناطق صنعتی مرکزی منتقل کنیم؛ دریای عمانی که خود دچار مشکلات زیست محیطی مانند مرگ مرجان ها و ماهی ها است. در همه حال در حال نابودی هستیم حتی زمانی که می خواهیم راهکار بهبود ایجاد کنیم.

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست:وزارت بهداشت سلامت برنج تراریخته را تایید کرد/مساله آب را نباید قربانی یوزپلنگ کنیم

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست گفت: براساس گزارش رسمی وزارت بهداشت، برنج تراریخته از نظر سلامت مشکلی ندارد.

به گزارش ایسنا، عیسی کلانتری در نخستین نشست خبری با اصحاب رسانه که امروز در سازمان حفاظت محیط زیست برگزار شد در مورد تولید محصولات تراریخته و انجام ارزیابی‌های مربوط به این محصولات اظهار کرد: وزارت بهداشت به دانشگاه علوم پزشکی یزد ماموریت تحقیق و بررسی در این زمینه را داده بود که در مورد سلامت برنج تراریخته اظهارنظر کند. بعد از سه سال و نیم بررسی و ارزیابی، چهارشنبه هفته گذشته رسما نتایج این بررسی‌ها اعلام شد. براساس گزارش رسمی وزارت بهداشت، برنج تراریخته از نظر سلامت مشکلی ندارد.

وی با بیان اینکه آموزش و فرهنگسازی محیط زیست در جامعه ایران ضرورت دارد، گفت: محیط زیست طبیعی و انسانی باید توسط مردم مدیریت شود.

بیش از ۷۰ درصد مشکل محیط زیست ایران در حوزه آب است

رییس سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به اینکه هر کشوری در حوزه محیط زیست یک اولویت کاری دارد، اظهار کرد: برای مثال چین آلودگی هوا را در اولویت اول خود قرار داده است. ممکن است در کشورهای دیگر پسماند و یا سایر مسائل محیط زیست در اولویت باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهد بیش از ۷۰ درصد مشکل محیط زیست کشور ما در حوزه آب است و تداوم روند موجود در کشور تا ۱۵ سال آینده از موجب از بین رفتن تاریخ چند هزار ساله ما خواهد شد.

مساله آب را نباید قربانی یوزپلنگ کنیم

کلانتری با تاکید بر اینکه نباید مساله آب را قربانی سایر مسائل کنیم، گفت: نباید مساله مهم و اساسی آب را قربانی یوزپلنگ کنیم، اگرچه حفظ اینگونه اهمیت بسیاری دارد. تهدید مساله آب برای کشور تهدید بود و نبود کشور و تهدید بود و نبود تمدن کشور است.

اهمیت تراریخته نسبت به آب کمتر است

وی افزود: اهمیت تراریخته در کنار آب بسیار جزیی است بنابراین نباید مسائل اصلی را قربانی مسائل فرعی کنیم.

رییس سازمان حفاظت محیط زیست با بیان اینکه ۷۵ درصد آب‌های شیرین فسیلی را از دست داده‌ایم، گفت: مسائل محیط زیست در هر منطقه کشور با مناطق دیگر فرق دارد. در حال حاضر شمال کشور دچار مشکل پسماند است ولی در خارج از این منطقه پسماند اولویت چهارم و پنجم است. در شمال کشور آب شاید مساله آخر باشد ولی در بقیه استان‌ها آب اولویت شماره یک است.

به گفته کلانتری، خوزستان از گرما و گرد و غبار رنج می‌برد اما در خراسان رضوی مشکلی اصلی آب است و در تهران به ویژه در فصل سرد سال اینورژن یا وارونگی دما -که باعث افزایش آلودگی هوا می‌شود- مشکل اصلی تهران است. اگرچه ممکن است در تهران آب مشکل اول نباشد ولی آب، مشکل اول کشور است.

رییس سازمان حفاظت محیط زیست در ادامه با بیان اینکه یکی از چهار اصل توسعه پایدار حفظ حقوق نسل‌های آینده است، گفت: نسل آینده از ذخایر ژنتیک، حیات وحش، جنگل‌ها و… صاحب حق است. اگر سیاست توسعه متوازن را به‌درستی اجرا کنیم هیچ مشکلی در زمینه حفظ محیط زیست و توسعه نخواهیم داشت. در غیراینصورت یکی قربانی دیگری خواهد شد.

وی با بیان اینکه سیاست سازمان حفاظت محیط زیست، توسعه پایدار و متوازن است، گفت: در این راستا سعی داریم با ایجاد برخی تغییرات تشکیلاتی کاری کنیم که محیط زیست مانع توسعه کشور به شمار نیاید. در حال حاضر ۴.۵ میلیون بیکار فارغ‌التحصیل دانشگاهی داریم که دولت نمی‌تواند به این موارد بی‌توجه باشد بنابراین همه دستگاه‌ها و قوای مجریه، مقننه و قضاییه باید در راستای سیاست متوازن حرکت کنند.

رییس سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به خبرنگاران گفت: غیرت و تعصب خبرنگاران حوزه محیط زیست قابل تقدیر است. دوستداران واقعی محیط زیست همین خبرنگاران هستند که باید سازمان محیط زیست آنها را از لحاظ علمی تقویت کند. امیدواریم با ایجاد برخی تغییرات تشکیلاتی در سازمان جایگاه مهم‌تری برای خبرنگاران از لحاظ علمی و آسانی کار پیش‌بینی کنیم. باید تلاش کنیم محیط زیست را به کمک خبرنگاران داخل خانواده‌ها ببریم، چون مدیریت، محیط زیست با ۳۰۰ هزار محیط بان میسر نیست. بدون اینکه مردم جایگاه محیط زیست منطقه خود را درک کنند، حفاظت از حیات وحش و منابع ژنتیک امکان‌پذیر نخواهد بود.

معاون رییس جمهور با تاکید بر اینکه امکان نگهداری محیط زیست بدون آگاهی مردم وجود ندارد، گفت: مردم باید نسبت به حقوق شهروندی خود آگاهی داشته باشند، برای همین تاکید کرده‌ام که هیچ‌کس در سازمان حفاظت محیط زیست حق ندارد به خبرنگاران بی‌احترامی کند. خبرنگاران کمک حال این سازمان خواهند بود.

وی در ادامه در پاسخ به پرسش یکی از خبرنگاران در مورد ادغام سازمان حفاظت محیط زیست با سازمان جنگل‌ها اظهار کرد: طبق تفاهم‌ها ۱۲ تا ۱۷ درصد وسعت هر کشوری باید در قالب مناطق چهارگانه محیط زیست تحت مدیریت قرار گیرد. بالاتر از همه این‌ها اصل توسعه متوازن است. اگر کل کشور این سیاست را بپذیرند فرقی ندارد تقسیم‌بندی دستگاه‌ها به چه شکلی باشد. اگر اعتقاد به سیاست توسعه متوازن باشد، هیچ مشکلی پیش نمی‌آید، به‌طوری که در برخی کشورها مثل آمریکا همه عرصه‌های جنگلی تحت مدیریت محیط زیست نیست.

در آفریقا هم به اندازه ایران از آب‌های تجدیدپذیر استفاده نمی‌شود

کلانتری با اشاره به اینکه شرایط حاضر بیش از ۸۰ درصد از مشکل کشور مشکل آب است، گفت: طبق عرف بین‌الملل حق نداریم بیش از ۴۰ درصد آب‌های تجدیدپذیر را استفاده کنیم ولی در حال حاضر ۱۱۰ درصد از آب‌های تجدیدپذیر مصرف می‌شود این در حالیست که حتی کشورهای آفریقا و خاورمیانه با این شیوه از آب‌های تجدیدپذیر استفاده نمی‌کنند. براساس برآوردها باید ۳۵.۵ میلیارد متر مکعب در سال آب مصرف شود ولی ۹۷ میلیارد متر مکعب آب مصرف می‌شود. بنابراین اولویت اول کشور در حوزه محیط زیست آب است.

چالش های امنیتی آب برای ایران/منفعت کوتاه، هزینه‌های گزاف امنیتی

یک گزارش پژوهشی چالش های حوزه منابع آب در کشور که مدیریت این منابع را با دشواری های متعددی همراه کرده است، مورد بررسی قرار داد.

به گزارش خبرگزاری مهر، مرکز پژوهشی آرا در گزارش «دولت یازدهم، چالش آب و تهدید امنیت ملی در ۲۰ سال آینده: مروری بر اقدامات صورت گرفته» که توسط اندیشکده اسرا گردآوری شده است به بررسی این موضوع در کشور، پرداخت.

در این گزارش راهبردی آمده است: به طور کلی در ارتباط با بحران آب می توان گفت چالش هایی در حوزه منابع آب در کشور وجود دارد که این امر را با دشواری های متعددی همراه می کند.

برای مثال در رابطه با برخی از عوامل این چالش ها می توان گفت: در حالی که نیمه غربی کشور (حوزه های آبریز دریای خزر، ارومیه، کرخه و کارون) حدود ۷۰ درصد از کل منابع آب تجدید شونده را شامل

می شود، جمعیت ساکن در آن ها حدود ۵۰ درصد جمعیت کل کشور را تشکیل می دهد (توزیع نامناسب مکانی)، بیش از ۵۰ درصد از کل منابع آب تجدید شونده کشور در فصل غیرزراعی مشاهده شده است (توزیع نامناسب زمانی)، برداشت از آب های زیرزمینی در سطح ملی هم اکنون از سقف مجاز بهره برداری عبور نموده و در شرایط حاضر برخلاف امکانات در برخی از نقاط کشور برای توسعه، برداشت اضافی از ذخیره ۶ میلیارد متر مکعب در سال می باشد.

علاوه برعوامل محیطی (شامل میزان بارش، نوع بارش، گرم شدن کره زمین، تغییر اقلیم و نیز تغییر نوع بارش که موجب کاهش میان آب سالم قالب استحصال گردیده است)، عوامل درونی و مصرف کنندگان نیز عاملی برای تهدید منابع آبی کشور به شمار می آیند.

الف-مصرف شرب و بهداشت: جمعیت و مصرف هر دو متغیرهایی هستند که همواره تغییر می یابند. جمعیت کشور ما طی سال های اخیر افزایش یافته است. آهنگ رشد تقاضای جهانی آب در کشور ما نیز برای انواع مصارف آب مصداق دارد؛ به گونه ای که موجب شده ۷۱ درصد از منابع تجدید شونده آب به خدمت گرفته شود. با فرض اینکه باروری در کشور ثابت بماند جمعیت کشور ایران در سال ۱۳۹۶ برابر ۸۰ میلیون نفر و در سال ۱۴۰۰ به میزان ۸۴ میلیون نفر خواهد رسید؛ که در آن صورت با توجه به ثابت بودن میزان مصرف سرانه به میزان ۹۲ متر مکعب در سال، میزان آب شرب مورد نیاز حداکثر ۷/۹ میلیارد متر مکعب خواهد بود.

ب- مصرف صنعت و خدمات: بخش های صنعت و خدمات نیز هرکدام سهم ویژه ای- چه در میزان مصرف و چه در بعد کیفیت آب- دارند. مصرف آب بخش صنعت کشور حدود یک میلیارد متر مکعب در سال است که حدود ۶۰ الی ۷۰ درصد آن به صورت فاضلاب های صنعتی در محیط زیست تخلیه می شود. بر اساس اطلاعات سال ۱۳۷۹ مرکز آمار ایران، غالب صنایع در بخش هایی از کشور متمرکز شده که این موضوع زمینه ساز مشکلات زیست محیطی متعدد در این نواحی بوده است. پیش بینی ها نشان می دهد پیامدهای افزایش مصرف آب در بخش صنعت باعث بروز آلودگی های پیچیده تری است که مستلزم تصفیه های تکمیلی و پیشرفته تری خواهد بود. در نتیجه به دلیل وجود سهم یارانه ای در بخش صنعت، تصفیه فاضلاب ها با دقت لازم و استمرار در آن صورت نمی گیرد و معمولاً آب به عنوان یارانه اصلی در این مقوله حساب می آید. ضعف فناوری و فرسوده بودن صنایع و همچنین دولتی بودن عمده صنایع کشور که امکان برخورد با صنایع آلاینده- به ویژه صنایع آلاینده منابع آبی- را با

مشکل مواجه مینماید، از دیگر نارسایی های این بخش است.

میزان مصرف آب در صنعت در سال ۱۳۷۵ برابر ۰/۹ میلیارد متر مکعب بوده و در سال ۱۳۸۰ به میزان ۱/۱ میلیارد متر مکعب بوده است. با توجه به سرمایه گذاری های بسیار زیادی که در ارتباط با صنایع مادر در کشور صورت گرفته و هنوز به بهره برداری نرسیده، پیش بینی می شود نیاز آبی بخش صنعت در سال ۱۴۰۰ برابر ۲ میلیارد متر مکعب باشد.

ج- مصرف کشاورزی: عمده ترین مصرف کننده آب، بخش کشاورزی است؛ به طوری که این بخش در سال ۱۳۸۰ میزان آب مصرفی خود را که ۸۶ درصد آب استحصالی کشور بود به صورت ۴۶ درصد از آب های سطحی و ۵۴ درصد از آب های زیرزمین تأمین کرده است (دفتر محیط زیست و توسعه پایدار وزارت جهاد کشاورزی، ۱۳۸۲). در ایران از ۳۷ میلیون هکتار اراضی قابل کشت، تنها ۱۹/۵ میلیون هکتار آن زیر کشت بوده که ۸/۹ میلیون هکتار آن به صورت آبی و ۶/۶۴ میلیون هکتار آن به صورت دیم کشور می شود و۴/۵ میلیون هکتار آن سالانه آیش است (آمارنامه کشاورزی، ۸۵-۸۴). میزان مصرف آب در بخش کشاورزی در سال ۷۵ برابر ۸۱/۴ میلیارد متر مکعب بوده و این رقم در سال ۱۳۸۰ معادل ۸۶ میلیارد متر مکعب بوده است.

با توجه به اینکه میزان مصرف سرانه آب در بخش کشاورزی در سال ۷۵ برابر ۱۳۵۶ متر مکعب بوده و همین سهم در سال ۸۶ به میزان ۱۳۲۳ متر مکعب رسیده است، یکی از دلایل آن می تواند کاهش منابع آبی و یا افزایش راندمان آب در مزرعه و احیاناً افزایش واردات و یا کاهش صادرات بوده باشد که پرداختن به این موضوع خود می تواند موضوع یک مطالعه جداگانه باشد؛ ولی در هر صورت با فرض اینکه جمعیت کشور در سال ۱۳۹۵ به میزان ۸۰ میلیون نفر خواهد شد، کاهش واردات در راستای سیاست های اقتصاد مقاومتی صورت پذیرد، همچنین افزایش راندمان آبیاری درصد در سطح مزرعه صورت پذیرد و در پی آن با در نظر گرفتن میزان سرانه آب کشاورزی ۱۳۰۰ متر مکعب در سال، میزان آب مورد نیاز کل بخش کشاورزی برابر ۱۱۲ میلیارد متر مکعب در سال خواهد بود. تمامی این موارد نشان از بحرانی تر شدن وضعیت کشور در حوزه آب دارد.

مهمترین عامل تاثیرگذار بر این وضعیت چگونگی و نحو مدیریت منابع آب در کشور است. مدیریت سیستمهای منابع آب را می توان با سه زیرسیستم مرتبط تشریح نمود، که شامل زیرسیستم سازمانی-اداری،

زیرسیستم اقتصادی-اجتماعی و زیرسیستم منابع آب می باشند. در سیستم های کلان منابع آب، زیرسیستم سازمانی-اداری نقش اصلی را در مطالعه ها، توسعه، تخصیص، مدیریت و برنامه ریزی منابع آب ایفا می نماید. قانونگذاری و سیاستگذاری نیز در قلمرو فعالیتهای زیرسیستم سازمانی-اداری محسوب میشوند.

مشکلات آبی ایران در حال آسیب زدن به اقتصاد ملی این کشور است. ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی ایران حاصل فعالیت بخش کشاورزی است که نزدیک به یک چهارم نیروی کار ایران را نیز در استخدام خود دارد. به علاوه فعالیت این بخش، از امنیت غذایی ملی نیز پشتیبانی می‌کند؛ فاکتوری که به سبب آرمان انقلاب اسلامی برای دفاع از حق مستضعفان، اکنون از اولویت بالایی در سیاست‌های داخلی برخوردار است. در حقیقت نیز تهران با راهبردی دوگانه برای پیشبرد خودکفایی در تولید محصولات اساسی از طریق افزایش همزمان عرضه و تقاضا، اقدام به اختصاص یارانه‌ای مساوی به تولیدکننده و مصرف‌کننده کرده است.

با این حال، اکنون امنیت غذایی ایران در خطر است، زیرا بخش کشاورزی با اختصاص ۹۲ درصد از کل مصرف آب کشور به خود، تنها در حدود ۶۶ درصد نیاز غذایی ۷۹ میلیون نفر جمعیت ایران را تولید می‌کند. تهران ناچار از وارد کردن ۳۷ درصد باقیمانده است؛ و تشدید تنش آب خطر کاهش بیشتر توان تولید بخش کشاورزی را هشدار می‌دهد، که به نوبه خود منجر به افزایش هزینه واردات و وخیم‌تر کردن فشارهای مالی خواهد شد. در حقیقت، نیازهای بخش کشاورزی، اکنون حتی در حال صدمه زدن به امنیت غذایی کشور است. برای مثال خاک برخی مناطق، چون دشت مرکزی کاشان، به سبب برداشت بیش از اندازه از آب‌های زیرزمینی که منجر به تحلیل رفتن سفره‌های آب شده است، به شوره‌زاری بدل شده و امکان کشاورزی در این مناطق کاملاً از بین رفته است.

میزان خسارات ناشی از تنش آب، بیابان‌زایی، و آلودگی می‌تواند در بلندمدت منجر به ایجاد مشکلات تضعیف‌کننده‌ای برای اقتصاد کشور شود. طبق برآورد بانک جهانی، هزینه سالانه تخریب محیطزیست در ایران، هم‌اینک نیز به میزان هولناک ۵ تا ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی رسیده است. در مقایسه، به گفته اداره حسابرسی دولت آمریکا تحریم‌های طاقت‌فرسای واشنگتن و جامعه بین‌المللی، در سال ۲۰۱۲ تنها توانستند ۴/۱ درصد از تولید ناخالص داخلی ایران را کاهش دهند. و با گذشت زمان، این منابع ارزشمند بیشتر تحلیل رفته، حاصلخیزی بیشتر کاهش یافته و سلامت عمومی بیش از پیش آسیب خواهد دید.

راهکارهای موقت برای حل این مشکل

امروزه راهکارهای گوناگونی در محافل علمی و تصمیم گیری می شود که به نظر می رسد بدون تبعات بلندمدت آنها مطرح شده اند. دو مورد از این راهکارها سیاستهای کنترل جمعیت و آب مجازی می باشد که در ادامه به اجمال مورد بررسی قرار گرفته اند.

۱-کنترل و محدود سازی جمعیت

یک دیدگاه منطقی در خصوص راهکارهای مقابله با کمبود آب در کشور وجود دارد. از یک سو می بایست با ایجاد زیرساختهای مناسب، امکان دسترسی به منابع آبی را بیشتر کرد و از دیگر سو با بهره ور تر کردن سیستم ها و روشها مصرف آب را کاهش داد. کی از نقاطی که از نظر برنامه ریزان حوزه آب حجم بالایی از منابع آبی را به خود اختصاص می دهد جمعیت است. از همین رو یکی از پیشهادهای مطرح شده تحدید نسلی در ایران به منظور کنترل بحران آب می باشد.

در بین صاحب نظران اقتصادی نظریه ای وجود دارد که بیان می کند که نرخ رشد منابع به شکل هندسی است در حالیکه نرخ رشد جمعیت حسابی است بنابراین هرچه جمعیت بیشتر افزایش پیدا کند منابع بسیار بیشتری مورد نیاز است. بر همین مبنا است که تحدید جمعیت به عنوان یک ابزار مهم راهبردی در حوزه مدیریت منابع ملی از جمله آب مطرح می شود. پیامدها و ریشه های این نوع تفکر منسوخ سابقاً در گزارش راهبردی بررسی بسته سیاسی حوزه جمعیت ارائه شده، اما آنچه که لازم است به آن اشاره شود این مطلب است که محدود سازی جمعیت ممکن است منفعت های کوتاه مدت در پی داشته باشد اما تبعات اقتصادی، اجتماعی و امنیتی آن در میان مدت و بلندمدت غیرقابل جبران است.

۲-آب مجازی

آب مجازی که اصطلاحا آب ذخیره شده در کالا نام دارد، آبی است که در مراحل مختلف تولید یک کالا مورد استفاده قرار می گیرد.

۱) آب مورد نیاز واقعی برای تولید یک مقدار معین از یک محصول در محل تولید مربوطه می باشد.

۲) آبی که برای تولید همان مقدار از همان محصول در محلی که محصول نهایتا مورد نیاز است، ضروری می باشد(از منظر مصرف کنندگان)

مقدار آب مورد نیاز برای تولید محصولات کشاورزی علاوه بر کالاهای

صنعتی ممکن است بطور قابل ملاحظه ای بستگی به محل تولید داشته باشد.

به محض اینکه یک محصول کشاورزی با مصرف زیاد آب صادر می شود، منطقه صادر کننده فاقد آب مورد نیاز برای تبخیر و تعرق خواهد بود؛ در صورتی که منطقه وارد کننده این مقدار آب را صرفه جویی خواهد کرد. حجم جهانی آب مجازی مبادله شده توسط کالاها در معاملات بین المللی، ۱۶۰۰ کیلومتر مکعب در سال است که از این مقدار حدود ۸۰ % به محصولات کشاورزی و بقیه به محصولات صنعتی مربوط می شود. مصرف آب مجازی هر نفر بستگی به نوع رژیم غذایی وی (از ۱ متر مکعب در روز) مقدار لازم برای زنده ماندن(تا ۲.۶ متر مکعب در روز برای گیاه خواران و بالای ۵ متر مکعب برای یک رژیم گوشتی) متفاوت است.

کاربرد اصطلاح آب مجازی در ادبیات مدیریت منابع آب در سطح بین المللی، عمری حدودا چهل سال داشته و برای نخستین بار در دهه ۷۰ در مجامع پژوهشی و دانشگاهی ایران به کار گرفته شده است. اما متاسفانه علی رغم انجام پژوهش هایی ارزشمند در این حوزه، هنوز در حوزه تصمیم سازی و سیاستگذاری چنانچه شایسته است مورد توجه و اهتمام نبوده است و سیاست معینی در خصوص صادرات و واردات آب مجازی اعمال نشده است. ایران به‌دلیل واردات گسترده محصولات کشاورزی و دامی در سال های اخیر، همواره در شمار واردکنندگان آب مجازی جهان بوده است، اما هنوز واردات مواد غذایی با هدف تجارت آب مجازی صورت نمی گیرد. در صورتی که واردات هدفمند آب مجازی می تواند بخش های مختلف اقتصادی و اجتماعی کشور را تحت تاثیر قرار دهد و امنیت غذایی آن را تضمین کند. منافع حاصل از طرح‌های بلندمدت و کوتاه مدت آب مجازی را می توان در دیگر بخش های اقتصادی سرمایه گذاری کرد و با بحران آب که در برخی از نقاط کشور آغاز شده و در سایر مناطق نیز در شرف وقوع است، به مقابله پرداخت. در برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران توجه ویژه ای به صادرات و واردات آب مجازی شده است.

اما آنچه در سیاست‌های پیشنهادی گفتمان‌سازان جهانی آب مجازی در سطوح راهبردی حکمرانی مطرح می‌شود با استقلال اقتصادی و سیاسی کشورهای کمتر توسعه‌یافته در تناقض است. برای نمونه بعد از تونی آلن تعدادی از محققان استدلال کردند که مناطق دارای کمبود آب می‌توانند با وارد کردن محصولاتی که دارای میزان آب مجازی بالایی هستند و صادر کردن محصولاتی که میزان آب مجازی بسیار کمی دارند، به سطوح بالایی از کارایی مصرف آب در سطح جهانی دست یابند.

اگر بخواهیم این گزاره سیاستی را در ایران پیاده کنیم، باید محصولاتی چون هندوانه، خربزه، طالبی را به طور وسیع کشت و صادر کنیم زیرا آب مجازی پائینی دارند و به جای آن گوشت قرمز و مرغ و خوراک دام وارد کنیم. حتی در مقایسه گندم، برنج، جو و شکر که همگی کالاهای اساسی هستند با صیفی‌جات اعم از هندوانه، طالبی و خربزه باید اولویت تولید و صادرات را به صیفی‌جات داد و کالاهای اساسی را وارد کرد.